

Resolutioner

Bemærk: Kirkeministeriet har ved redaktionens slutning endnu ikke udgivet resolutioner fra 1. juli 1972 til 31. december 1972; men de vil blive aftrykt i »Vore Kirkegårde« i en senere årgang.

Kirkeministeriets skrivelse af 2. juni 1980 (til stiftøvrigheden over Haderslev stift) om, hvorvidt en kirkegårdsbestyrelse kunne fastsætte, at betaling for vedligeholdelse af gravpladser i kisteplæner skulle erlægges under ét for hele fredningsperioden. 1. kt. j. nr. 51411/1004/80.

Af den med stiftøvrighedens skrivelse af 27. februar 1980 hertil indsendte sag fremgår det, at Fredericia kirkegårdsbestyrelse for nylig har ladet anlægge særlige kisteplæner på Fredericia kirkegårde, samt at vedligeholdelse af gravpladser i kisteplænerne ifølge det hoslagt tilbagefølgende forslag til betalingsvedtægt skal udføres af kirkegården mod et vederlag, der erlægges under ét for hele fredningsperioden.

Ved sagens forelæggelse for ministeriet har stiftøvrigheden forespurgt, hvorvidt det er i overensstemmelse med den kirkelige lovgivning, at gravstedsbrugere skal indbetale vedligeholdelsesbeløbet en gang for alle, når begravelse finder sted i kisteplæner.

I denne anledning skal man meddele til efterretning og videre bekendtgørelse, at der efter anlæg af de omhandlede kisteplæner ifølge det for ministeriet oplyste fremdeles er adgang til på kistegårdene i Fredericia at erhverve særskilte gravsteder til kistebegravelse, herunder gravsteder til ubemidlede, uden vederlag, samt at gravstedsbrugere, der ikke ønsker selv at vedligeholde deres gravsteder, kan få vedligeholdelsen udført ved kirkegårdens foranstaltning mod et årligt vederlag eller et vederlag, der erlægges for hele fredningsperioden. Under hensyn hertil finder ministeriet intet at indvende imod, at det for benyttelse af gravpladser i kisteplænerne, der fremtræder og vedligeholdes som en helhed, stilles som vilkår, at vedligeholdelsen varetages af kirkegården mod et vederlag, som opkræves under ét for hele fredningsperioden.

Iøvrigt bemærkes, at betalingsvedtægten bør indeholde angivelse af vilkårene for fornyelse af gravpladserne i kisteplænerne.

Kirkeministeriets skrivelse af 12. juni 1980 (til professor N.N.) om, hvorvidt der med henblik på tilvejebringelse af en skeletsamling kunne gives Institut for forhistorisk arkæologi ved Århus Universitet tilladelse til at udnytte enkelte grave, som nedlægges på kirkegårdene. 1. kt. j. nr. 5110/80.

I skrivelse af 12. maj 1980 har De forespurgt, om der vil kunne meddeles tilladelse til, at Institut for forhistorisk arkæologi ved Århus Universitet med henblik på tilvejebringelse af en skeletsamling udnytter enkelte af de grave, som fjernes på kirkegårdene.

I anledning heraf skal man meddele, at ligrester, der opgraves på kirkegårde, skal nedgraves samlet og sømmeligt i samme gravsted eller andetsteds på samme eller anden kirkegård, jfr. § 24, stk. 3, i lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m.v. (lovbekendtgørelse nr. 455 af 23. september 1947).

Ministeriet har således ikke hjemmel til at meddele den ønskede tilladelse.

Kirkeministeriets skrivelse af 1. juli 1980 (til N.N.) vedr. et *andragende om tilladelse til, at en urne blev anbragt i et privat hjem*. 1. kt. j. nr. 541-88/80.

I skrivelse af 2. juni 1980 har De ansøgt om tilladelse til, at urnen med asken af Deres fader anbringes i Deres hjem i overensstemmelse med Deres faders derom udtalte ønske.

I denne anledning skal man meddele, at der ikke meddeles tilladelse til anbringelse af askeurner i private hjem, og at ministeriet derfor ikke kan imødekomme det ansøgte.

Kirkeministeriets skrivelse af 22. juli 1980 (til en begravelsesforretning) om, *hvorvidt bestemmelsen i Danske Lov 2-22-36 om vederlagsfri begravelse for præster og kirkeværger, der dør medens de er i embede, fremdeles er gældende*. 1. kt. j. nr. 5510-6/80.

I skrivelse af 10. marts 1980 har De forespurgt, om bestemmelsen i Danske Lov 2-22-36 om vederlagsfri begravelse for præster og

kirkeværgær, der dør, medens de er i embede, fremdeles er gældende.

I denne anledning skal man meddele, at vilkårene for udlægning af gravpladser på de af menighedsrådene administrerede kirkegårde ifølge den gældende lovgivning fastsættes i en af stiftsøvrigheden for hver enkelt kirkegård stadfæstet vedtægt. På baggrund af den anførte bestemmelse i Danske Lov er det i praksis antaget, at der i disse vedtægter kan optages bestemmelse om, at sognets præst og kirkeværgær har ret til uden vederlag at få gravsted udlagt på kirkegården, hvis de afgår ved døden i embedet.

Ministeriet for offentlige arbejders cirkulære af 17. oktober 1980 om *vejplanlægning i forhold til kirker og kirkegårde.* *)

Ifølge ministeriet for offentlig arbejders cirkulære af 4. september 1963 skal der »i betimelig tid« gives kirkeministeriet underretning om forestående vejanlæg (vejforlægninger og vejudvidelser) umiddelbart op til kirker og kirkegårde. Denne underretning gives sædvanligvis i form af fremsendelse af et eksemplar af det pågældende vejprojekt, eventuelt et foreløbigt projekt.

Formålet med denne ordning er at give de kirkelige instanser lejlighed til at fremkomme med eventuelle indvendinger allerede på det tidlige projekteringsstadium. Forholdet i praksis har imidlertid ofte været, at projekteringsarbejdet er så vidt fremskredet på det tidspunkt, hvor projektet fremkommer til udtalelse, at det frembyder betydelige vanskeligheder at ændre projektet.

Planlovgivningen, navnlig lov om kommuneplanlægning (lov nr. 287 af 26. juni 1975), sikrer i dag, at også de kirkelige myndigheder får kendskab til vejanlæg på et forholdsvis tidligt tidspunkt i planlægningen. Det er dog ikke alle vejanlæg, der skal gennemføres i overensstemmelse med planlovgivningens forskrifter. Da kirkerne og kirkegårdene ikke mindst i landdistrikterne repræsenterer betydelige kulturelle og landskabelige værdier, jfr. nærmere kirkeministeriets skrivelse af 12. december 1977, der er optrykt som bilag til dette cirkulære, har nærværende ministerium efter forhandling med kirkeministeriet, Kommunernes Landsforening og amtsrådsforeningen i Danmark derfor udarbejdet følgende retningslinjer for vejplanlægning i forhold til kirker og kirkegårde.

*) *Min. tid. 1980 nr. 162.*

Der skal som hidtil på så tidligt et tidspunkt som muligt gives kirkeministeriet meddelelse om forestående vejanlæg (herunder vejforlægninger og vejudvidelser) umiddelbart op til en kirke eller kirkegård ved fremsendelse til nævnte ministerium af skitseforslag til det pågældende vejanlæg.

Hvis det må påregnes, at vejanlæg vil gribe forstyrrende ind i miljøet omkring kirker og kirkegårde, bør vejbestyrelsen optage forhandling med de kirkelige myndigheder allerede inden skitseprojekt udarbejdes.

Vejanlæg, der kan forstyrre det nævnte miljø, er navnlig vejanlæg, der forudsætter hævnning eller sænkning af terrænet, etablering af vejbroer og lignende indgribende foranstaltninger i områdets umiddelbare nærhed samt vejanlæg, der forudsætter indgreb i selve kirkegården, herunder arealafståelse, fjernelse af hegn og beplantning, lukning af indgange, etablering af ændret belægning på veje og pladser i kirkernes umiddelbare nærhed m.v. Ifølge lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m.v. (lovbekendtgørelse nr. 455 af 23. september 1947 med senere ændringer, senest ved lov nr. 651 af 21. december 1977) § 28, stk. 3, jfr. forordning af 23. april 1845 om jords afståelse til kirkegårdens udvidelse, kan kirkeministeriet anordne ekspropriation af jord til anlæg og udvidelse af kirkegårde samt til parkeringspladser og adgangsveje til disse. Arealer, der er udlagt til nævnte formål, vil derfor ikke uden videre kunne påregnes erhvervet ved ekspropriation i henhold til vejlovgivning.

Pålæg af byggelinier på kirkegårde i medfør af vejlovgivningen, der har til formål at forberede en senere arealrhvervelse til nyanlæg af vej eller udvidelse af bestående vej, bør derfor søges gennemført ved en mellem vejbestyrelsen og kirkegårdsbestyrelsen indgået overenskomst, der er godkendt af stiftsøvrigheden eller kirkeministeriet. Opnås der ikke enighed mellem vejbestyrelsen og kirkegårdsbestyrelsen, må sagen af vejbestyrelsen indsendes til ministeriet for offentlig arbejder, der i samråd med kirkeministeriet træffer den endelige afgørelse.

Såfremt der opnås enighed om, at der skal lægges byggelinieservitut på arealer, der ejes af en kirke, vil byggeliniebestemmelserne - foruden de sædvanlige retsvirkninger med hensyn til bebyggelse - bevirke, at det areal, der er omfattet af bestemmelserne, ikke må

tages i anvendelse som kirkegård, jfr. vejlovens § 34, stk. 3, 2. pkt. Er arealet i brug som kirkegård, medfører byggeliniepålægget - såfremt andet ikke i det enkelte tilfælde fastsættes, jfr. nedenfor - at der ikke må etableres nye gravsteder på arealet, og at de på dette værende hjemfaldne gravsteder ikke må tages i brug på ny. Derimod bevarer brugerne af eksisterende gravsteder deres rettigheder i henhold til § 25, stk. 2, i lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m.v., herunder retten til at foretage begravelse i gravstedet og til at kræve brugsretten fornyet.

Såfremt der må påregnes at ville hengå et længere åremål mellem pålægget af byggelinie på et kirkegårdsareal og iværksættelsen af det vejanlæg, som byggelinien skal sikre, vil det undertiden være rimeligt at meddele dispensation for kirkegårdsbestyrelsen til fortsat at bortfæste gravsteder, herunder såvel hjemfaldne som nye, idet der i modsat fald kan påføres kirkegården et betydeligt økonomisk tab.

Den i indledningen nævnte cirkulæreskrivelse af 4. september 1963 ophæves.

Bilag

Kirkeministeriets skrivelse af 12. december 1977 til ministeriet for offentlige arbejder.

På dertil givne anledning skal kirkeministeriet understrege betydningen af, at vejmyndighederne ved alt planlægningsarbejde tager vidtgående hensyn til kirkegårdene og miljøet omkring disse.

Kirkegårdene repræsenterer - navnlig i landdistrikterne - på grund af deres beliggenhed, beplantning og indhegning betydelige kulturelle og landskabelige værdier.

Flertallet af landsbykirkerne er middelalderlige og de omgivende kirkegårde ligeledes af betydelig ælde. Ved deres beliggenhed - i et landsbymiljø eller i det åbne land, ofte på et højdedrag - udgør kirker og kirkegårde meget betydningsfulde elementer i landskabsbilledet, ikke mindst hvor kirkegårdene er beplantet med højstammede træer. Landsbykirkegårdene er desuden ofte omgivet af middelalderlige mure eller stablede stendiger og forsynet med gamle, murede indgangsportaler af stor arkitektonisk værdi.

Disse værdier er der værnet om i århundreder, bl.a. gennem et stedse mere effektivt tilsyn fra de overordnede kirkelige instanser, støttet på råd og vejledning fra særligt sagkyndige. Ændringer i den bestående tilstand tilrådes såle-

des normalt kun, hvor dette - alt efter sagens beskaffenhed - tiltrædes af den kgl. bygningsinspektør, nationalmuseet og kunstakademiets udvalg for landskabs- og havekunst.

Kirkegårdene, deres hegn og træbeplantning er ganske vist ikke fredet i henhold til naturfredningsloven eller undergivet fredskovspligt, men dette skyldes, at kirkegårdene, med hvad dertil hører, anses for fredede arealer i henhold til den kirkelige lovgivning, navnlig lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m.v. (lovbekendtgørelse nr. 455 af 23. september 1947 med ændringer senest ved lov nr. 260 af 4. juni 1970) og den i henhold til loven udstedte kgl. anordning nr. 143 af 20. april 1953 om kirkegårde.

Som yderligere værn om kirkegårdene er der i vid udstrækning ad frivillig vej foretaget fredning af de kirkerne og kirkegårdene omgivende arealer for derved at hindre opførelse af skæmmende bebyggelse, anbringelse af transformatorstationer og ledningsmaster samt opstilling af skure, boder og lignende skønhedsforstyrrende genstande i kirkegårdens umiddelbare nærhed. Men også anlæggelse af vej over sådanne arealer kan være uforenelig med disse fredninger og dermed hensynet til kirken, hvilket i nogle tilfælde har medført, at projekterede vej- eller gadeanlæg ikke har kunnet gennemføres.

Kirkeministeriets approbation af 17. oktober 1980 på ny *vedtægt for de kommunalt administrerede kirkegårde og begravelsesvæsenet i Randers kommune*. 1. kt. j. nr. 5142/78.

Teksten er udeladt her.

Den fulde tekst kan læses i Love og ekspeditioner vedr. kirkelige forhold 1979-80, side 326-335. (Schultz Forlag).

Kirkeministeriets skrivelse af 29. oktober 1980 (til et menighedsråd) om, *hvorvidt der i forbindelse med sløjfning af et gravsted kan afkræves brugeren af gravstedet betaling for de dermed forbundne udgifter*. 1. kt. j. nr. 5171/0402/80.

I et gennem stiftøvrigheden over Lolland-Falsters stift hertil indsendt andragende har menighedsrådet forespurgt, om der i forbindelse med sløjfning af et gravsted kan afkræves brugeren af gravstedet betaling for de dermed forbundne udgifter.

Ved sagens forelæggelse for ministeriet har stiftsøvrigheden i overensstemmelse med stif-

tets provstiuvalg anført, at de pågældende udgifter må afholdes af vedkommende kirkekasse, såfremt der ikke i kirkegårdsvedtægten er optaget en herfra afvigende bestemmelse. I denne anledning skal man meddele, at der efter ministeriets opfattelse ikke er grundlag for ved brugsforholdets normale ophør at afkræve den hidtidige bruger vederlag for gravstedets ryddeliggørelse, når intet herom er fastsat i vedtægten betalingsregler eller i gravstedsbrevet.

Endvidere er der formentlig ikke hjemmel til i tilfælde, hvor sløjfning foretages på kirkegårdsbestyrelsens foranledning på grund af manglende vedligeholdelse - at kræve udgiften til sløjfning betalt af brugeren. Det samme må antages at gælde, såfremt gravstedsbrugeren under brugsforholdets beståen, men efter fredningstidens udløb giver afkald på brugsretten.

Uanset foranstående kan der med stiftsøvrighedens godkendelse i vedtægten optages bestemmelser om, at en gravstedsbruger er pligtig at betale for ryddeliggørelse af gravstedet ved brugsrettens ophør eller - efter udløbet af fredningstiden - ved afkald på brugsretten samt for ryddeliggørelse (sløjfning) på grund af manglende vedligeholdelse af gravstedet.

Der kan endvidere med stiftsøvrighedens godkendelse i vedtægten optages en bestemmelse om, at gravminder over en vis størrelse kun må anbringes med kirkegårdsbestyrelsens tilladelse, og at der for sådan tilladelse skal erlægges et af kirkegårdsbestyrelsen fastsat vederlag.

Det bemærkes, at sådanne nye vedtægtsbestemmelser kun vil have gyldighed for brugsforhold, der etableres efter bestemmelsernes ikrafttræden.

Kirkeministeriets skrivelse af 24. november 1980 (til fru N.N.) om, *hvorvidt en fraskilt hustru, der efter skilsmissen havde antaget sit pigenavn, kunne lade foretage tilsvarende rettelser af ægtefællernes datters familienavn på dennes gravsten*. 1. kt. j. nr. 611438/80.

I en til justitsministeriet indsendt, af samme hertil oversendt skrivelse har De ansøgt om tilladelse til at lade inskriptionen på Deres den - - 1959 afdøde datters gravsted ændre fra Vibeke A til Vibeke B, idet De herved har oplyst, at De har genantaget Deres pigenavn B, efter at De i 1975 blev skilt fra barnets fader. De har endvidere oplyst, at Deres fraskilte

ægtefælle har meddelt Dem, at han ikke ønsker at deltage i udgifterne ved opretholdelsen af det pågældende gravsted, som efter hans opfattelse burde have været nedlagt, da gravstedsretten i 1975 skulle fornyes.

I anledning heraf skal man meddele, at der ikke principielt ses at være noget til hinder for, at inskriptionen på gravstenen ændres som af Dem ønsket, såfremt Deres fraskilte ægtefælle intet har at indvende herimod.

I modsat fald må spørgsmålets afgørelse anses for et domstolsanliggende.

Kirkeministeriets skrivelse af 26. november 1980 (til Den danske Præsteforening) om, *hvilken præst det påhviler at medvirke ved begravelse på en kirkegård af en ikke i sognet hjemmehørende person*. 1. kt. j. nr. 440/80.

I skrivelse af 30. juli 1980 har Den danske Præsteforening udbedt sig en udtalelse med hensyn til, hvilken præst det påhviler at medvirke ved en begravelse på en kirkegård af en ikke i sognet hjemmehørende person i tilfælde, hvor afdødes hjemsofn ligger i en sådan afstand, at krav om medvirken af afdødes sognepræst ikke vil være rimeligt.

Den danske Præsteforening har i denne forbindelse henvist til bestemmelsen i § 18 i lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m.m., efter hvilken ingen præst i folkekirken er pligtig at udføre kirkelige handlinger for personer, der ikke er medlemmer af hans menighed. Endvidere har foreningen henvist til de i Gejstlig Reskriptsamling optagne skrivelser af 6. november 1946 og 24. oktober 1962. Ministeriet har i disse skrivelser givet udtryk for, at en præst som hovedregel kun har pligt til at virke inden for sit eget pastorat, men at man dog finder det rimeligt, at et sogns præst varetager den gejstlige betjening af sognebørn også udenfor sognets grænser, men i en sådan kortere afstand, at denne ordning vil være naturlig. Man har endvidere henstillet, at den stedlige præst stiller sig imødekommende med hensyn til at påtage sig betjeningen i tilfælde, hvor afdødes hjemsofn ligger i en sådan afstand, at det vil give praktiske vanskeligheder for hjemsofnets præst at medvirke.

Under henvisning hertil skal man meddele, at der påhviler folkekirkens præster en samlet almindelig forpligtelse til at betjene folkekirkens medlemmer i henseende til kirkelige handlinger. Denne generelle forpligtelsesfordeling mellem folkekirkens præster kan næp-

pe alene bestemmes på grundlag af bestemmelsen i § 18 i lov om kirkers brug m.m., men hensyn må tillige tages til det almindelige samfundsmønstre.

Der består således efter ministeriets opfattelse en ret til medvirken af en præst i folkekirken i tilfælde, hvor jordpåkastelse efter almindeligt samfundsmønstre finder sted udenfor hjemsoget, f.eks. i krematoriekapel. Hvilken præst denne forpligtelse påhviler i det konkrete tilfælde, er ikke afgjort i eller kan udledes af gældende bestemmelser. I almindelighed kan siges, at det forekommer nærliggende, at hjemsogets præst medvirker, hvor dette ikke på grund af afstanden vil være en betydelig gene for den pågældende - og navnlig, hvor ønske om hans medvirken er fremsat af de pårørende. I andre tilfælde vil det normalt være ønskeligt, at begravelsesstedets præst medvirker.

Udover disse vejledende retningslinier må man henvise spørgsmål om fordeling af forpligtelser af den omhandlede art til vedkommende biskops (provsts) afgørelse, for så vidt hidtidig praksis ikke fungerer tilfredsstillende.

Der er i et vist omfang ved fastsættelsen af præsters faste befordringsgodtgørelse taget hensyn til kørsel udover pastoratsgrænserne. Hvor forpligtelser efter foranstående er særligt omfattende, vil spørgsmål om kørselsgodtgørelsens forhøjelse kunne tages op.

Kirkeministeriets approbation af 6. januar 1981 på *Vedtægt for kirkegårdsforvaltningen i Aalborg*. 1. kt. j. nr. 5142/0601/78.

Teksten er udeladt her.

Den fulde tekst kan læses i Love og ekspeditioner vedr. kirkelige forhold 1981-86, side 2-9. Schultz Forlag.

Kirkeministeriets skrivelse af 13. januar 1981 (til et menighedsråd) om at *da der ikke mellem de brugsberettigede havde været enighed om fornyelse af brugsretten til et gravsted, var dette ved brugstidens udløb hjemfaldet til kirkegården* 1. kt. j. nr. 5151/0801/80.

I et gennem stiftsøvrigheden over Århus stift hertil indsendt andragende af 15. december 1980 har menighedsrådet forespurgt, hvorledes der efter udløbet af brugstiden pr. 31. december 1980 vil være at forholde med hensyn til et gravsted på A kirkegård, i hvilket tøm-

ermester N.N. og denne hustru O.N. er begravet henholdsvis i 1940 og 1958.

Menighedsrådet har herved henvist til, at en datter af de nævnte ægtefæller, fru P.P., der på gravstedsbrevet er noteret som brugsberettiget til gravstedet, har begæret gravstedet sløjfet, medens en af dennes søstre, fru R.R., over for menighedsrådet har givet udtryk for, at hun ønsker gravstedet bevaret og brugsretten overdraget til sig.

Således foranlediget skal man meddele, at brugsretten til det omhandlede gravsted ved fru O.N.'s død i 1958 er gået i arv til hendes og hendes tidligere afdøde ægtefælles fællesbørn. Da der ikke mellem disse har været enighed om at forny brugsretten til gravstedet, er dette ved brugstidens udløb pr. 31. december 1980 hjemfaldet til kirkegården (begravelsesvæsenet).

Der ses intet at være til hinder for, at gravstedet med derpå værende beplantning og udsmykning påny bortfæstes til en af de tidligere gravstedsbrugere.

Kirkeministeriets skrivelse af 21. januar 1981 (til et menighedsråd) om *opsætning af monumenter m.v. på urnefællesgrave*. 1. kt. j. nr. 5111/0311/80.

I anledning af menighedsrådets hertil indsendte forespørgsel af 19. december 1980 skal man meddele, at sager om opsætning af monumenter og udførelse af udsmykning i det hele på urnefællesgrave bør indsendes til provststudvalget, således at provststudvalget alt efter udsmykningens beskaffenhed kan tage stilling til, om sagen bør videresendes til ministeriet med henblik på eventuel forelæggelse for Akademiet for de skønne kunster. Formålet hermed er at sikre en vis kunstnerisk standard af monumenter m.v., der anskaffes til anbringelse på offentligt tilgængelige steder. Man henleder i denne forbindelse opmærksomheden på bestemmelsen i lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m.v. § 26, stk. 3, hvorefter mindesmærker, der ved deres størrelse eller form vil virke skæmmende på kirken eller kirkegården, kan forlanges fjernet af provststudvalget i henhold til derom foretaget synsudsættelse.

Bestilling på monumenter m.v. som foran nævnt bør derfor ikke afgives, forinden provststudvalget eller eventuelt ministeriet har haft lejlighed til at tage stilling til sagen.

Kirkeministeriets cirkulære skrivelse af 2. februar 1981 (til menighedsrådene) om *vejplanlægning i forhold til kirker og kirkegårde*. 1. kt. j. nr. 5110/77.

Hoslagt fremsendes et af ministeriet for offentlige arbejder efter forhandling bl.a. med kirkeministeriet udarbejdet cirkulære af 17. oktober 1980 *) til samtlige vejbestyrelser om vejplanlægning i forhold til kirker og kirkegårde.

Idet man iøvrigt henviser til cirkulæret og den som bilag hertil optrykte skrivelse herfra af 12. december 1977, skal man særligt henlede opmærksomheden på, at pålæg af byggelinier på kirkegårde i medfør af vejlovgivningen, der har til formål at forberede en senere arealhvervelse til nyanlæg af vej eller udvidelse af bestående vej, ifølge cirkulæret bør søges gennemført ved en mellem vejbestyrelsen og kirkegårdsbestyrelsen indgået overenskomst, der er godkendt af stiftsøvrigheden eller kirkeministeriet. Kan der ikke opnås enighed mellem vejbestyrelsen og kirkegårdsbestyrelsen, skal sagen af vejbestyrelsen indsendes til ministeriet for offentlige arbejder, der i samråd med kirkeministeriet træffer den endelige afgørelse.

Man skal endvidere henlede opmærksomheden på det i cirkulæret anførte om retsvirkningerne af byggelinieservitutter på arealer, der ejes af en kirke.

Kirkeministeriets skrivelse af 8. maj 1981 (til Foreningen af danske kirkegårdsledere) om *ansættelse af kirkegårds konsulenter*. 1. kt. j. nr. 5110/76.

I anledning af foreningens skrivelse hertil af 24. april 1981 vedrørende ansættelse af kirkegårds konsulenter skal man meddele, at ansættelse af kirkegårds konsulenter sker efter indstilling fra stiftsøvrigheden. Det er ikke foreskrevet, at stiftsøvrigheden skal indkalde ansøgere ved avertering, men en sådan fremgangsmåde er dog fulgt i nogle tilfælde.

De til ministeriet indkomne ansøgninger forelægges Akademiet for de skønne kunster til

udtalelse, forinden ministeriet træffer afgørelse i sagen.

Der er ikke givet nærmere retningslinier for, hvilke kvalifikationer en kirkegårds konsulent bør være i besiddelse af, men det kan oplyses, at alle de nuværende konsulenter - med undtagelse af en, der er kirkegårdsleder og havebrugskandidat fra Landbohøjskolen - har en uddannelse som landskabsarkitekt.

For så vidt angår den nylig foretagne besættelse af stillingen som kirkegårds konsulent for Roskilde stift bemærkes, at der ikke af stiftsøvrigheden har været foretaget avertering forud for afgivelsen af indstilling til ministeriet.

Kirkeministeriets skrivelse af 12. juni 1981 (til en advokat) *vedrørende bestemmelsen om, at der ikke må anlægges offentlig gangsti over en kirkegård*. 1. kt. j. nr. 5111/0301/80.

I anledning af Deres skrivelse af 2. juni 1981 (jr. nr. 10.086-11) vedrørende den nærmere forståelse af bestemmelsen i kgl. anordning af 20. april 1953 om kirkegårde § 13 stk. 3, hvorefter der ikke må anlægges offentlig gangsti over en kirkegård, skal man meddele, at den nævnte bestemmelse er udtryk for et ønske om, at kirkegårdens bestyrelse på egen hånd kan træffe bestemmelse om alle forhold vedrørende de på kirkegården værende stier. En kirkegårdsbestyrelse ville således ikke kunne træffe bestemmelse om opretholdelse eller nedlæggelse af en offentlig gangsti, ligesom kirkegårdsbestyrelsen ikke ville kunne modsætte sig, at en sådan sti benyttedes uden for kirkegårdens åbningstider.

Kirkeministeriets godkendelse af 24. juni 1981 af *Vedtægt for Søllerød kirkegård*. 1. kt. j. nr. 432/0112/78.

Teksten er udeladt her.

Den fulde tekst kan læses i Love og ekspeditioner vedr. kirkelige forhold 1981-82, side 150-153. Schultz Forlag.

*) *Nærv. samling 1979-80, side 322 og Vore Kirkegårde 1986 side 68.*